

Abonamentele: pe un an 10 lei ;
pentru străinătate 12 lei; pen-
tru Transilvania 5 flor.
încep de la număr
I-in al fiecărui an
și se plătesc
înainte.

A se adresa tot ce privește ra-
dația și Administrația: Directo-
rului-fondator și propri-
etar al *Gazetei Să-
tênului*, C. C.
Dateulescu,
R.-Sarat

GAZETA SATÊNULUI

Foia cunoscințelor trebuincioase Agricultorului și Poporului.

ESE LA 5 SI 20 A FIE-CAREI LUNI

DIN ALE DOBROGEI

Gel mai mare proprietar din Dobrogea este Statul, putem chiar dice singurul proprietar, căci abia acum să lucreasă la împrăștierea cultivatorilor; ast-fel că ori-cine are nevoie de pământ de cultură urmăze de voce de nevoie să ia de la Stat.

Și pentru că Ministerul de Domenii administrează proprietățile din Dobrogea s'î vedem acum chibzuințele de bun gospodar.

În anii trecuți era o babilonie întregă de dispozițiuni pentru administrarea bunurilor Statului. Nu voi vorbi de loc asupra trecutului căci 'mi ar trebui multă hârtie de scris și cum fabrica de la „Letea“ a ars trebuie să fac economie; pentru anul 1887 s'a publicat un tel de regulament numit *dispozițiuni generale pentru administrarea și căutarea veniturilor statului din Dobrogea* care are marele merit de a coprinde 49 de articole pe 23 pagini de tipar; de loc nu mă gândesc de a face o critică acestui *regulament dispozițiune generală*, în treacă voi arăta câte-ceva ca și alții să judece.

De pildă partea mai interesantă art. 12 dice: „Pentru terenurile cultivate după articolele de mai sus se va plăti, la 31 Iuliu al fie-cărui an, cu procente de 6% pentru zilele de întârziare, următorea arendă, plus de-cimele judeciene și comunale, ce se vor achita uă dată cu arenda:

„a). Câte 5 lei de hectar pentru locurile semănate cu cereale de la 1—50 hectare esclusiv.

„b). Câte șase lei de hectar pentru acelea cu cereale de la 50 hectare inclusiv în sus.

„c). Câte zece lei de hectar pentru acele semănate cu tutun.

„d). Câte două-zeci lei de hectar pentru acele semănate cu bostănăria.

„e). Câte patru-zeci lei de hectar pentru locurile cultivate cu zarzavaturi (grădinărie), fie cu instalațiuni sau nu, din plășile: Silistra-nouă, Medgidia, Hârșova, Măcin, Tulcea și Babadag, și câte trei-zeci lei hectaru pentru acelea din plășile Constanța, Mangalia și Sulina.

(urmăze condițiunile pentru cazul când s'ar presenta mai mulți amatori pentru același loc de grădinărie).

„f). Câte șese-zeci lei hectaru pentru locurile cultivate în păduri, ori defrișate, fără să fi fost cerute de mai înainte și determinate pentru asemenea scop de către agentul domonial.

Se știe că în Dobrogea este mai același tel de pământ dar, de am admite chiar ca această clasificare de taxe s'a făcut după calitatea pământului — lucră ce nu ne cam vine a crede — totuși ori-cine are cunoscințe cât de mărginite în ale agriculturii vede cât de coloză tendința Ministerului de Domenii nu este de a administra gospodărește bunurile sale ci de a încasa cât de mulți bani, lucru la care bunii gospodari nu prea

țin, alt-fel cum am putea socoti chibzuința Ministerială că pentru aceeași întindere de pământ să ceară prețuri deosebite enorm.

În Dobrogea sunt foarte puține locuri anumite pentru grădinărie cu instalațiuni după cum obicinuesc grădinarii, am înțelege dacă aceste locuri s'ar clasifica și s'ar închiria după importanța lor, după calitatea solului și alte împrejurări cum, de exemplu, apropierea de ape curgătoare, de centruri de populație unde se poate desface cu înlesniri și pe prețuri bune produsele de grădinărie; dar să se stabilească general o plată de 40 lei pentru hectar, este mai mult de cât un impozit pus asupra zarzavaturilor, elemente absolut necesare în nutrițiunea țăranilor.

În Dobrogea țăranii, obicinuesc a'și cultiva singuri zarzavaturile ast-fel că le vine foarte cu greu de a cumpăra din târguri. Împedecați de a mai cultiva prin chiria colosală ce să cere pentru pământul ce 'l ar întrebuința la asemenea culturi, ei 'și restrâng alimentațiunea, lucru foarte păgubitor pentru sănătatea și desvoltarea fizică.

Iată dar care sunt efectele unei măsuri rău chibzuite.

De altă parte sunt informat că prin toate localitățile, fasolea cultivată în țarine s'a trecut pe tabelile de debitare ca locuri de grădinărie impunându-se la plata cu 30 sau 40 de lei pe hectar, după localitate, cred că autorul faimosului art. 12 de mai sus singur el n'a înțeles că pentru fasole să se ia o așa nechibzuită chirie.

Pentru că am dis că aceste prețuri sunt *colosale, enorme, rău chibzuite*, cătă cel puțin în trecut să justifice.

Valoarea unui hectar de loc arabil din Dobrogea să socotească până la 80 de lei, ca probă chiar Ministerul de Domenii este autorizat de a vinde pe preț de 90 lei hectarul și încă plata făcută în 15 ani câte o rată anuală, sau cu alte cuvinte în 90 lei se copinde și amortizarea dobân-

dei legale pe 15 ani, prin urmare dacă un hectar de loc arabil nu valorosă mai mult ca 80 de lei și s'a vândut locuitorilor de Stat pe 90 de lei hectarul plătiți cu amortisment în 15 ani, cum să pôte cere 20, 30 și 40 de lei chirie anuală, când nu s'au făcut nici o îmbunătățire locurilor, ele fiind toate de un fel.

O altă dispozițiune relativ la fânuri găsim în art. 25: „pentru fânurile cosite de pe terenurile Statului în condițiunile art. 21, 22 și 24, se va plăti 6 lei pe carul de trei sute kilograme din plășile Constanța, Mangalia, Medgidia, Hârșova, Silistra-nouă, Măcin, Tulcea și Babadag și 4 lei pentru carul tot de trei sute kilograme din plasa Sulina.

Aci putem recunoșce Ministerului că pentru plasa Sulina a luat în considerație localitatea băltoasă unde fânurile sunt mult inferioare celor de câmp, dar, prețul este absolut peste măsură de scump.

În Dobrogea Statul n'are fânețuri și nici că dă vr'o îngrijire specială fânului, locuitorii sunt nevoiți a da cu căsa țile întregi până ce pot strînge un car cu fân; cu șase lei carul de 300 kilograme Ministerul cere doi bani pentru fie-care kilogram de fân și cositul și strânsul de pe câmp rămâne în sarcina locuitorului. Cred că în țară se găsește fân cu prețul de doi bani kilog. cosit gata și stoguit; cât de dréptă este această măsură rămâne să judece cetitorii și mai cu sémă cei ce cunosc Dobrogea.

Ași avea multe de tot de adăogat, dar voi reveni asupra chestiunelor domeniiale din Dobrogea. Și cum 'mi sunt multe fapte bine cunoscute le voi da la lumină nu cu scop d'a lovi pe cine-va, ci în speranță că pe calea publicității, în uă fôe independentă și seriósă ca această, mai bine vor ajunge la urechile celor ce ar putea face bine în loc de rău.

Cu administrația domeniială de astăzi — vorbesc chiar de acea organizată anul eurent—treburile vor mer-

ge și mai rău, din bute în bute, ca și în trecut și păgubașul va fi tot-d'a-una hoțul de țaran care muncește și plătește într'una și nici o dată nu se mai vede plătit.

Unde sunt anchetele domeniiale ce ar fi trebuit făcute? Cine sunt ómeii cari conduc treburile domeniiale din Dobrogea?

Vom vorbi despre toate acestea mai târziu.

Zamfir N. Filotti.

Propulsorul cu reacțiune Al. Ciurcu.

Acum nouă luni, la 4¹⁶ Decembre, populațiunea din Asnières, de lângă Paris, fu speriată de exploziunea în Sena a unei mașini.

Acea mașină era așezată în uă luntre și în'ăuntru ei erau 3 inși: inventatorii d-l Al. Ciurcu, vechiul Director al diarului „L'Independance Roumaine,” d-l Just Buisson și un copil ajutor care ținea cârma. Câteși trei fură asvîrliți în apă prin spargerea aparatului, despre care dă uă idee una din gravurele din'acest număr; singur d-l Al. Ciurcu scăpă cu viață și ast-fel nu se perdu secretul acestei invențiuni care pôte va fi destinată la un mare succes.

N'am fi vorbit despre acéstă tristă întâmplare, dar suntem în pozițiune a ști că d-l Al. Ciurcu lucrésă neîncetat de 9 luni de zile la alcătuirea altor noi aparate cu care speră că în curênd va face uă experiență decisivă, și prin urmare interesant e pentru publicul român a avea óre-cari detalii asupra baselor Propulsorului d-lui Ciurcu.

Cerem scuzele nóstre d-lui Al. Ciurcu pentru indiscrețiunea nóstră d'a vorbi despre invențiunea sa după ceea-ce d sa greșit numește „un însucces” și în'ainte de apropiatul moment a noiei experiențe publice asupra că-

rei exilatul-inventator român ne-a făgăduit a ne trimete cele mai minuțioase detaliiuri.

Pân'atunci iată—după descrierea inventatorului făcută în Iunie — câte-va detalii asupra acestui propulsor.

* * *

Propulsorul cu reacțiune e bazat pe principiul reacțiunii. S'a spus că s'a utilizat principiul de „recl” al armelor de foc. Așa e. Principiul, vechiu ca lumea, e același dar aplicațiunea și mijlócele sunt noi.

D-l Maurouard, directorul divisiunii erbărielor de la Ministerul de resbel, dădu sêma Ministerului în modul următor asupra experienței care a reușit și la care a asistat. Acéstă descriere resumă principiul:

„..... Inventatorii avéu pe vasul lor un fel de recipient de formă cilindrică, în care ardéu uă compozițiune a cărei proprietăți e d'a arde închis și a produce o mare cantitate de gaz, fără d'a lasa residuri solide. Acest recipient are îndărăt uă deschidetură pentru eșirea gazului care trebuie să producă reacțiunea și secțiunea acestei deschidături pôte fi variată după voință prin ajutorul manevrării cu mâna. Cum manometru care se află pe recipient arată presiunea interióră, se pôte mări sau micșora acéstă presiune adică lăsându-se gazului o eșire mai mult sau mai puțin mare. Gazurile eșind cu putere produc un sgomot mare și vasul înaintésă în sensul opus proecțiunii lor în un chip regulat și continuu. Inventatorii urcă ast-fel curentul Senei cu vasul lor.....“

Din cele ce precedă s'a putut vedea în ce constă noua metodă. E curat propulsiunea directă, căpătată prin reacțiunea gazurilor la uă mare tensiune.

Punctul de plecare se raportésă la acest principiu de fizică și mecanică: „Un fluid, închis în un recipient, exercită asupra pereților acestui recipient, în toate sensurile, presiunii de-o po-

trivă și contrarii.“ Dacă se face uă deschidetură pe pereții recipientului, gazul va eși cu putere prin acel orificiu, și, cum va continua a exercita aceeași apăsare pe pereții din'ăuntru, diametralmente opusă eșirei gazului, acéstă presiune ne mai fiind echilibrată, recipientul va fi împins în direcțiunea opusă proiecțiunii gazului. Dacă recipientul e mobil și dacă presiunea e destul de mare pentru a învinge rezistențele, recipientul se va da în dărăt p'atât de mult pe cât permite gazul.

După mai multe încercări, inventatorii renunțară la vaporul de apă, la aerul comprimat și la pulberea comprimată. Se găsi un nou combustibil, care e uă amestecătură de mai multe materii, care împlinește toate condițiunile cerute și la 3 August 1886, inventatorii urcară Sena pentru întâiași dată cu „propulsorul cu reacțiune.“ De la 3 August până la 4¹⁶ Decembrie, ziua teribilului accident, experiențele continuară pe apă cu mare succes.

Propulsorul care se sparse, era modificat, el se compunea din 2 cilindre, din care cel mai mare servea ca generator; iar cel mic de rezervoriu de gaz sau de motor. Acest rezervoriu fu causatorul nenorocirei. Generatorul nu fusese încercat de cât la o presiune de 20 atmosfere; și d-l Buisson forțase presiunea prea mult. Mașina plesni, și câteși trei fură asvîrliți în aer.

Cu tot acest nenorocit accident valoarea invențiunei n'a suferit nici uă atingere, mai ales că ruperea aparatului e pricinuită de imprudență și de lipsa de mijlôce d'al fi construit mai solid; dacă era cu un milimentru mai gros nimic nu se întâmpla.

Acéstă nenorocită întâmplare nu descurajă pe d-l Ciurcu, care scăpă ca din minune de mórte, și d-sa și a luat toate precauțiunile în construirea noilor sale aparate, ca să nu se mai întâmple nici o nenorocire.

Cricrid.

TIPARI I

Acest pesce,—înfăcișut de una din gravurele din numărul trecut—cu carnea sa grasă, albă, hrănitóre și gustósă, e cunoscut prin ciudata sa formă fôrte lungăreță și care 'l asemănuese cu un șarpe sau cu uă șopârlă. Pielea Țiparului e fôrte alunecăciósă și din'acéstă pricină 'ți scapă așa de lesne din mână când 'l pescuesci.

Viociunea acestui pesce e fôrte mare, el sare chiar peste ezături și se strecoră prin isvorașele cele mai mici. Acest lucru 'l pôte observa oricine dacă ia Țipari și 'i pune în borcane umplute pe jumătate cu apă, căci dininéta i' găsesce eșiți din borcane și căduți jos. Dacă săriturile lor sunt mai mari nóptea acéstă e din pricină că țiparul fiind fôrte fricos, ziua șade, mai ales, în fundul apei.

Unii cred că Țiparul e un pesce de mare și care emigrésă primăvara în riuri și fluviuri prin gurile lor. Cu toate acestea se găsesce țipari mici cu mustăți în unele heleștae depărtate de riuri, cu care nu sunt legate. Deci Țiparul e un pesce de apă dulce sau cel puțin unele din speciile de țipari. D-l W. Hagelberg din Berlin ne afirmă că toate fluviurile Europei — afară de Dunăre— au Țipari.

E un pesce fôrte lacom și specia de Țipar mare crește mai repede din toți peșcii de apă dulce, adică cu 20 centimetre lungime pe fie-ce an.

În privința înmulțirei Țiparilor sunt mai multe păreri. Unii cred că nu se reproduc în ape dulci, gasim însă țipari destui prin heleștae, pe unde nu obicinuese a veni păsări care umblă și pe fluviuri, ca să ne închipuim că acestea 'i aduc. Alții cred că Țiparul cel mare fără mustăți se reproduce ca toți peșcii; acéstă credință aprópe generală o contradice mulți observatori, cari susțin că Țiparii nasc pui lor *vii*. Deunăđi chiar un điar de sciință din Paris publica uă corespondență în care se spunea că prindându-se un Țipar mare și apăsându-se

burta se vedu cu mirare eșind milioane de mici țipari vii.

Or-cum ar fi, Țiparul e un minunat peșce care se caută cu atât mai mult cu cât e mai mare. Se pot vedea Țipari lungi de un metru. Cei mai obicinuiți prin pescăriele din Galați sunt cei mici.

Fiind mai multe varietăți de Țipari nu e imposibil ca vestiții și neceretații serpi-monstri de mare, despre cari vorbesc corăbierii, să nu fie alt-ceva de cât nisce varietăți mari de Țipari de mare.

Țiparii obicinuiți se hrănesc cu viermi și bobe. Când se țin în odăi prin borcane de sticlă cu gâtul mare, se hrănesc cu miezul de pâne ce le dai.

Precum am spus sunt mai multe varietăți de Țipari. Unii n'au ca cei mari notătorele de pe spinare, burta și codă înpreunate, ci cu totul deosebite. Aceștia nu cresc mai mari de 33 centimetre și au un fel de mustați la gură. Se găsesc prin heleștae și nu e mirare să 'i vezi trăind în nămolul heleștaelor când, ca anul acesta, au secat parte din ele.

Unii țin în borcane Țiparii pentru prevestirea vremii. În'adevăr când e vremea spre furtună Țiparii es d'asupra apei și sar.

D.

Grâul

Ce este grâul?

Grâul sau „pânea,” cum 'i mai dic acestei cereale frații noștri Moldoveni, este planta a cărei bobe dau hrana cea mai bună, cea mai hrănitore și cea mai sănătoasă.

Pe lângă acestea această plantă, din familia Gramineelor, fiind foarte rustică, rodosă și cea mai căutată cereală din Europa, cultivarea ei cu îngrijire e cea mai mănăsă, căci bobul său e cel mai valoros dintre toate ce-

realele ce se cultivă la câmp.

Triticum, cum 'i dic botaniștii, *Wheat*, cum 'l numește englezii, *Grano* și *Trigo* cum 'i dic frații noștri italieni și spanioli, nu e numai planta cea mai alésă pentru bobele sale, din care se face cea mai bună pâne, macarone, paste, pișcoturi, scrobéla etc. dar e uă plantă a cărui paiuși plévă servește la hrănirea vitelor, la facearea de pălării etc. Apoi nu numai amidonul sau fecula amilacee a grâului, glutenul, dar și țărițele sau cójele grâului se întrebuintesă fie pentru vite sau chiar pentru băi și cataplasmе înmoitóre. Ba chiar din pâinea uscată la foc și fiartă cu apă se face uă bătură pentru unele bóle; precum din scrobéla sa se fac cataplasmе contra unflătorelor, arsurilor și crăpăturilor pielei.

Grâul, fiind uă așa de importantă plantă cultivată de atâta vreme, și a schimbat mult caracterele și s'a îmbunătățit mult. Lineu spune de 7 specii de grâu, Metzger d'asemenea, din care au eșit atâtea varietăți.

Nu se pôte spune exact nimic asupra originii grâului, dar se șcie că se cultivă de timpuri imemorabile sau cel puțin de când apărură primele semne de civilisare. Vorba d-lui M. Chevalier care spunea la collége de France:

„Civilisațiunea apăru, cu un spic de grâu în mână.”

Acest „început” de civilisare trebuie să se fi produs mult înainte deopotop căci îndată ce ómenilor le veni în gând d'a sgâria pământul cu metale, se apucară d'al semăna. Arătura primitivă de tot negreșit — precum întăcișa una din icónele din numărul trecut — dar negreșit că fu un început care ne conduse la ultimul perfecționământ a artei d'a întórce pământul — plugul cu abur — despre care se va vorbi mai în urmă.

În unul din numerele anului acesta a *Archivei de sciințe fisice și naturale* din Geneva domnul Alph. de Candolle ne spune că speci-

ele sëlbatece de Porumb, Grâu, Bob, Linte, s'au stins de câte-va mii sau sute de ani și d'aceia nu le mai găsim în starea lor sëlbatecă și mai puțin grâul în țara sa de origină, Asia occidentală. Causale probabile a estinției, tot dupe d-l Candolle, sunt mulțimea de roșetóre și păsări granivore care au distrus aceste tipuri de cereale care se aflau în afară din terenurile cultivate. Acéstă pricină fără îndoială că are tóte aparențele veritáței mai ales când ne închipuim ce ar deveni chiar grânele noastre pe care le semănăm și le punem în pământ pregătit, dacă, dupe cöcerea lor, le-am lăsa neadăpostite de marea mulțime de destrugétóre a lor, precum poponeții, ciorile, vrăbiile etc.

Din ce se compune grâul?

Din Rădăcină care cu atât e mai desvoltată cu cât pământul, lucrarea, timpul și felul seminței sunt mai nemerite; care cu atât merg mai în jos cu cât arătura e mai adâncă; devenind ast-fel pivotante și precum spune cu drept cuvânt d-l E. Lecouteux, lunginduse până la 25 la 30 centimetre; adăpânduse din rezervoriul de umedélă al pământului și hrăninduse în un spațiu mai întins și mai bogat de alimentațiune; dând ast-tel — dacă grâul s'a grăpat primăvara și n'a fost semănat prea des—uă singură rădăcină mai multe tulpini cu spicuri mari și pline, precum arată gravura relativă din acest număr și precum asemenea obicinuite cazuri de înfrățire vedem în fie-ce ți.

Din Tulpină sau Paiu care dupe specie, calitate de pământ, cultură și timp, e mai mult sau mai puțin înalt, adică de la 50 centimetre la 1 metru 70.

Acest paiu, la unele varietăți de grâu e plin, sau apröpe plin; la cele mai multe e găurit și cu cât are mai multe foi și e mai viguros cu atât se va resimți mai favorabil bobul, mai ales dupe ce se parguesce grâul.

Din axa centrală care are forma din-

țată și e mai tare ca paiul. Acest fil central al spicului se póte găsi înăuntrul paiului în partea sa superiöră înainte d'a da spicul grâului și cu cât e mai lung cu atât plugarul, care 'l cercetésă înăuntrul paiului înainte d'a da spicul grâului, e mai sigur că va avea bóbe mai multe. Cu cât liniile tăiate din care se compune acest ax vor fi mai dese cu atât bóbele vor e și mai dese pe spic.

Din epilet sau grup de flori. Acest grup coprinde de la 2 la 8 flori, din care jumătate rămân sterile și numai restul se preface în bóbe. Fie-care epilet are la baza sa câte un acoperământ *a a* (fig. I.) numit *glume* de botaniști.

Unele specii de grâu au bóbele mai îndesate, adică rămân fecondate mai multe flori din epilet; la altele cu tóte că există flori destale în epilet dar rămân sterile, afară de una singură. Acésta mai depinde și de timpu în care se fecondésă grâul. De obicinuit epileturile din mijlocul spicului coprind mai multe bóbe și tótă lumea a observat că mai ales la varietățile pacătöse de grâu vârful și baza spicului rămân fără bóbe mai ales dacă nu se pune nici o îngrijire la alegerea semințelor.

Fie care flóre de grâu are 4 acoperămintele din care numai 2 sunt mai desvoltate *c d* (Fig. 2). Aceste două *glumele* sau *plévă* acoperă ovarul, pistilul și staminele grâului și se deschid un moment numai, dupe fecondațiune pentru a lăsa să iasă staminele inutile florilor — precum a observat d-l Vilmorin — și când bobul s'a copt precum a observat tótă lumea; *e f* representă florile sterile, din care pot rămânea multe pe spic dacă în timpul înflorirei e vînt mare, negură, plöe mare și arsură tare de sóre.

Acéstă plévă ce acoperă bobul grâului e mai mult sau mai puțin tare. La grâul cu spicul alb e mai puțin tare și se desface mai lesne, de bob ca la grâul cu spicul roșu. La

unele feluri de grâu cu greu se pot desface de bob.

La grânele cu mustăți (cu barbă sau netunse) acele mustăți mai mult sau mai puțin tari iau naștere câte una de fie-care plevușoră din atară *c* (Fig. 3) și care e mai dezvoltată și mai găunoșată ca plevușora cea subțire *b* care acoperă cea dintâi bobul și care în preună cu cele 2 *glume* din josul fie-cărui epilet nu scot nici o dată mustăți.

(Va urma). C. C. Datculescu.

Flori sëlbatice din România

DEGETARUL (DIGITALIS).

Plantă bisanuală din familia Scrofularineeelor.

Numele acestei plante, vine de la cuvântul latinesc *digitus*, degetar și alusiunea e făcută la forma corolei care sëmănă cu un degetar de cusut.

Se găsește nu numai prin tufișuri și păduri, dar și prin unele câmpii accidentate și e cunoscută sub numele de Degetar sau Țița-ôel. Crește cu deosebire prin locurile muntôse, uscățive și nisipôse, și se înmulțește mai ales în pământurile granitice, schistôse și nisipôse.

Primăvara anului al doilea planta se recunoște prin foile ei late, ovale, ascuțite, albiciose și bumbăcose de desupt, verđi închise, cam aspre.

Intre aceste foi ese mai târđiu tulpina dréptă, lungă de aprópe un metru, găurită, cu foile mai mărunte și care se împodobește, prin August, cu acele frumoșe și numeroșe flori pistruiate. Apoi mai târđiu prin căderea corolei, pistilul mărinduse, se preface în nișce capsule pline cu o mulțime de semințe mărunte de tot, care cad îndată ce capsula din verde devine galbenă și cocânduse se crapă în două.

Tóte părțile Degetarului sunt veninôse, cu deosebire când planta crește natural, înainte de înflorire și în al doilea sêu an.

Acéstă plantă e întrebuintată mult în medicină ca plantă diuretică, precum și contra bătăelor de inimă.

Dânduse în doză prea mare e fôrte otrăvítóre, d'aceia medicii întrebuintésă *Digitalina* numai în doză de 1 la 3 miligrame pentru bólele inimei și hidropsii.

Principiul acesta ce coprinde Degetarul are proprietatea d'a opri circulațiunea sângelui. Doctorii 'l întrebuintésă la ftisie fôrte adesea-ori. Doctorul Sharkey spune că cu ceaiu de frunđe de Degetar a vindecat epileptici și alții întrebuintésă pentru diferite bóle atât foile cât și florile.

Vitele nici uă dată nu se ating de Degetar și nici uă insectă nu 'i atacă foile. Dar câți dintre noi nu ne-am jucat, când eram mici, cu cutiuțele de Degetar fără să șcim la ce primejdie ne expunem. Și câți copii de muncitori lăsați liberi a se juca la umbra aleelor și pe lângă drumuri unde, dacă pământul e nisipos, se găsesc atâtea asemenea frumoșe dar otrăvítóre plante; câți copii — ție — nu 'i va fi coprins ametêla, vârsătura și delirul fără ca părinții să 'și dea sêma ce au!

Fără îndoială că atât varietatea sëlbatică de Degetar cu florile purpurii precum, și mai ales noua rasă de grădini cu florile ca de Gloxinie (*Digitalis Gloxinoides*) ce se cultivă de câțiva ani prin unele grădini, sunt unele din florile cele mai împodobítóre în locurile uscățive, prin frumoșele și marele lor flori, mai deschise, mai pistruiate, purpurii, roșii și albe.

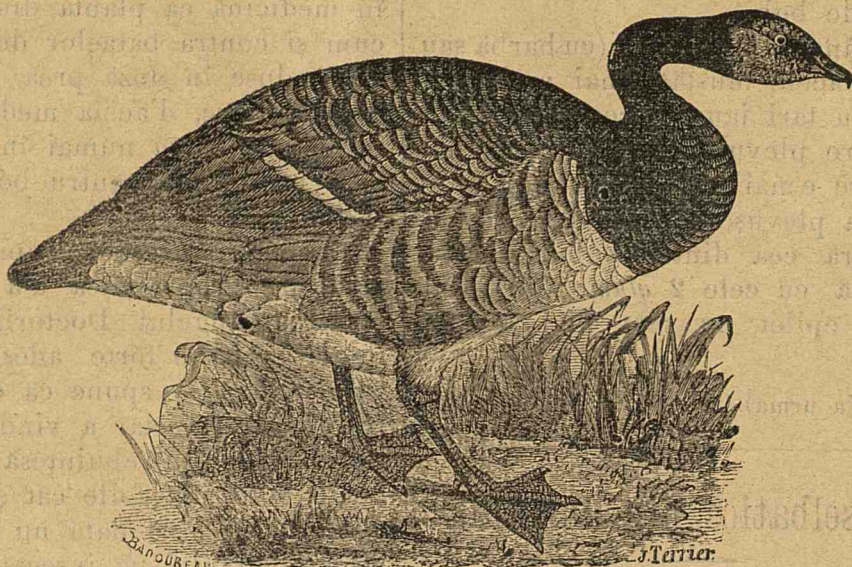
C. C. D.

PALMPEDELE LAMELIROSTRE

(Urmare).

BERNICLA LEUCOPSIS

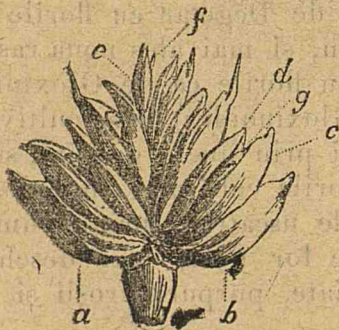
Leucopareia (gâscă sëlbatecă cu fâlcele albe), semnalată de Belon

Bernicla Leucopsis. (A se vedea articolul relativ în acest număr).

Grup de flori de grâu.
(A se vedea articolul „Grâul” în acest No).

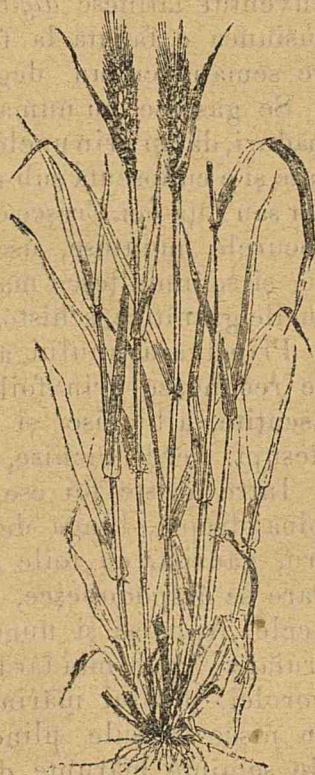
Epilet de grâu, cu flori sterile și fecondate.
(A se vedea articolul „Grâul” în acest No).

Pléva grâului.
(A se vedea articolul „Grâul” în acest No).

Acşa Centrală. (A se vedea articolul „Grâul” în acest No).

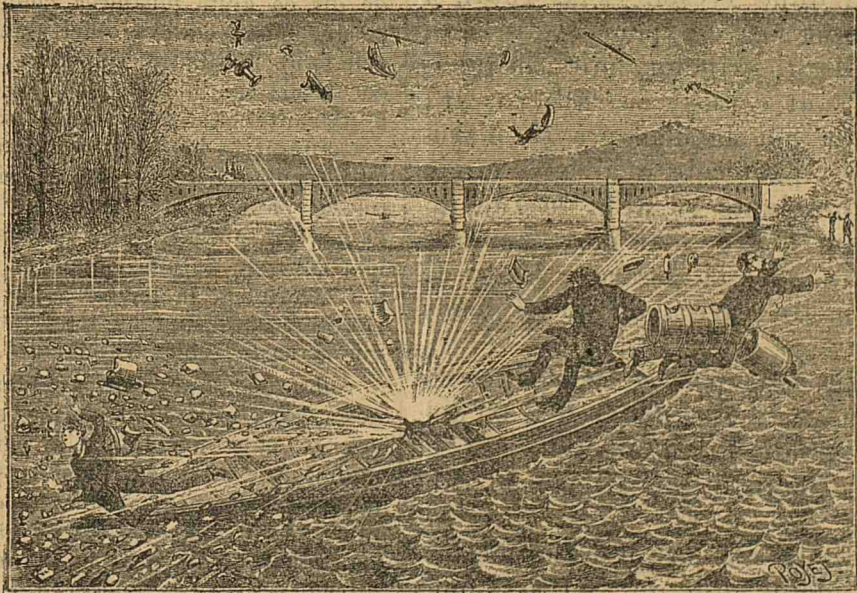
Grâu înfrățit,
(A se vedea articolul „Grâul” în acest număr).

Degetarul (Digitalis).
(Explicatia în'acest No).

Salpiglossis.
(Explicatia în No. viitor).

Explosiunea Propulsorului Al. Ciureu. (A se vedea articolul relativ în'acest numer).

sub numele de „Nonnette“ din cauza felului penelor sale frumoase, albe și negre, locuiește ținuturile cele mai reci a celor două continente; se întâlnește, în diteritele părți a le Europei temperate, numai ca pasăre trecătoare, în Noembrie, Decembre și Ianuarie.

În stare sălbatecă, această palmipedă nu se reproduce, de cât în regiunile cele mai depărtate și friguroase; obiceiurile ei fiind multă vreme necunoscute, au favorizat basmele asupra originii ei misterioasă. După unii, naște spontan în unele scoici; după alții naște în lemnul putrezit al corăbiilor.

După Buffon Holandezii descoperiră cei din ței, în uă navigațiune la al 80-lea grad, cuiburile ei.

În stare domestică, Bernicla nonetă, se înblânzește repede și se reproduce dacă se găsește în condiții favorabile; nu e numai o pasăre de cea mai grațioasă în podobire, dar e încă căutată pentru carnea sa delicată.

Bernicla nonetă are ciocul negru, ochiul brun închis, fruntea, gâtul și falcile albe mai mult sau mai puțin curat, după vrastă. Céfa, gâtul, și pieptul sunt negre; penele din dos, acoperământul aripelor, mici, mijlocii și mari, sunt cenușii cu alb roșcat; d'asemenea penele d'asupra și d'asupra coței; pantecele e alb; laturele cenușii ondulate cu alb; în fine picerele sunt negre mai mult sau mai puțin pure. Această pasăre e lungă de 67 centimetre; aripa de 39 și cōda de 12.

Bernicla leucopsis se reproduce în captivitate; ea ouă de la 6 la 10 ouă albe de un diametru de 0m, 05 la 0m, 08. Cloceala ține 30 la 33 zile aproape.

În notițele sale asupra încrucișărilor Anatidelor, d-l de Sélys Longchamps semnală casuri de hibridare prin înpercherea acestei specii cu Bernicla de Canada și cu gășcele cenușii și cu fruntea albă. D-l Director al grădinei zoologice din Anvers a

obținut adesea-ori reproducerea acestei Palmipede, care ouă mai adesea-ori 6 ouă, Bernicla leucopsis figură pe listele grădinei zoologice din Londra de la 1833; și s'a produs pentru întâiași dată la 23 Maiu 1848.

(va urma).

Montlezun.

MEDICUL PRACTIC

pentru locuitorii din orașe și din sate, elaborat dupe teoriile celor mai eminenți Doctori.

Substanțe indigeste. Influența substanțelor vegetale variază după clasa la care aparțin asupra organismului omului, și după cantitatea ce mănâncă cine-va. În general toate legumele și fructele sunt nehrănitoare și grele de mistuit când ele sunt crude sau negătite; ast-fel că ele cauză adesea colice, diaree, și alte diferite bōle, când mănâncă cine-va peste măsură. Castraveții cruți, pepenii galbeni, ridichea, marule, mere, pere, prune, sunt cu totul indigeste pentru stomac, și es din corp aproape în starea care au intrat.

Cine s'ar nutri un timp oșei care numai cu asemenea mănăcări ar muri de fōme cu stomacul plin.

Castraveții murați și diferite salate nu e de dis că ajută mistuirea celor l'alte bucate ce ar mânca cine-va, căci amestecându-se cu cele l'alte substanțe, împedă formarea de cocoloșuri sau boluri mari, care n'ar putea fi pătrunse bine de sucurile stomacului.

Cu țărățele lucrul e tot cam ast-fel, în mică cantitate amestecată la făină ajută mistuirea pânei, i dă gust, și face câte o dată efect purgativ prin excitarea stomacului. Țărățele se pōte spune că jōcă rolul unui condiment în pâne; însă întrebuintând cantități mari sunt cu totul indigeste și de vin la casuri chiar vătămătoare.

Substanțe minerale, ca calciul (varul) magnesia, apoi accidele fosforice, sulfurice, citrice, etc. sunt indispensabile pentru corpul omului. Aceste substanțe și le procură omul fără de a ști, prin alimentele ce le mănâncă. Spre ex. în apa de bēut se găsește magnesia, calciu, sodă, etc; în verdețuri se găsesc diferite substanțe apoșe, accide, zaharōse, oleiōse etc; ast-fel că omul nu pōte trăi fără aceste substanțe care au misiunea, de a întreține și a renoi părțile solide și lichide din organism. Oasele omului sunt compuse în mare parte din fosfor și var. Dacă s'ar nutri un copil cu alimente căutate special

care ar fi lipsite de aceste minerale, el nu s'ar putea ridica nici o dată în picioare fiindcă oșele ar rămânea moi. De aceea dar buna natură a îngrijit ca din momentul ce se naște omul să se hrănească cu lapte, care deja conține aproape toate aceste minerale absolut necesare. Însă pentru copii mai marișori sunt folositoare și verdețurile gătite de a le mânca.

Definițiunea și scopul alimentelor. Tote alimentele citate pân'aci servesc la îndeplinirea exercițiului funcțiilor organice, care au de scop comun nutrirea corpului. Produsele naturale ale celor trei regnuri *animale, vegetale și minerale* sunt puse la dispoziția omului. Aceste substanțe devin alimente după ce se prepară și se combină ast-fel, ca să fie în stare de a nutri și a menține corpul în buna sa stare, cari prin compoziția lor complectă, satisfac toate funcțiunile organice, fără a lăsa în suferință vr'una din ele.

În actul mistuirei, sucurile digestive exercită acțiuni deosebite pentru fie-care materie în parte, dar rezultatul lucrării este acela pentru toate materiile, care fac parte din un singur grup, or-care ar fi felul alimentului. Tote mâncările și băuturile fără deosebire intră mai mult sau mai puțin în sînge după ce se topesc în sucurile stomacului. De curentul singelui sunt duse toate alimentele pentru a se așeza în acele părți ale corpului care au nevoie de nutrițiune pentru a se desvolta și a crește, sau pentru a pune la loc materiile pierdute cauzate prin desasimilițiune (precum eșire afară, urinare, asudare, etc).

Cât trăește omul sîngele s'afli în mișcare permanentă, străbătând tot corpul și toate mădulele dintr'un capăt până la cel l'alt fără întrerupere. Acastă circulațiune a singelui se face în nișce tuburi sau vase care sunt compuse dintr'o membrană albă și resistentă. Vasele în care se scurge și se mișcă sîngele de la inimă spre toate părțile corpului se numesc „Artere.“ Ear acele prin care sîngele se întorcede la corp spre inimă se numește *vine*.

Vinele sunt de ordinul mai superficial și se pot vedea sub pele.

Circulațiunea singelui este întreținută prin mișcările inimei, care se află așezate în centrul acestui sistem de vase, și jôcă rolul unei *Pompe*.

Inima dilatându-se, priimește în sine uă cantitate de sînge ca apoi strângându-se împinge sîngele în artere. Fie-care impuls dat de inimă singelui, se pôte simți la artere și acastă formeză *pulsul*.

Arterele ca să ducă sîngele în toate părțile corpului; se ramifică din ce în ce mai mult, și în fine devin atât de subțiri că nu se mai pot vedea cu ochiul liber. Aceste vase foarte subțiri se numesc *vase capilare* de la cu-

vântul latin (për) adică subțiri ca firul de për.

Tot corpul omului e sub pele des întrețesut cu aceste vase capilare, și când se întepă cine-va cu un vîrf de ac, rupe un număr ore-care de vase capilare, și sîngele trebuie să curgă apoi afară.

Când sîngele ajunge în vasele capilare, atunci sucurile nutritore ce se coprind într'însul se strecor prin pereții subțiri ai vaselor și se aședă la diferite organe de formedă asimilațiunea. Vasele capilare provenite prin ramificarea arterelor, încep iar a se uni între dînsul, și a forma vase mai mari, care nu sunt alt-ceva de cât *vinele* prin care sîngele se întorcede în'apoi ear la inimă, după ce a nutrit corpul. Bine înțeles că sîngele întorcându-se la inimă nu mai pôte avea acele calități nutritore cum le-a avut la început venind spre corp. Acuma perde roșiata fiind că nu mai coprinde oxigen, și e încărcat cu acid carbonic care l transformă într'o culoare vinată închisă. Ca sîngele se devie ear folositor corpului trebuie se vie în contact cu aerul atmosferic, ca să pôtă priimi din nou oxigen. Sîngele revenind la inimă nu stă pe loc și 'și caută aer singur de unde pôte, ast-fel că el ea drumul spre plămâni, și aci se întâlnește cu aerul ce respiră omul, absorbă oxigenul și redă în schimbăui acidul carbonic. Ast-fel sîngele înprospătat se întorcede ear la inimă, și de aci face iar ocolul prin tot corpul mereu. Sîngele care parcură o dată drumul de la inimă la corp și vice versa se numește *circulațiunea cea mare*, ear când ea drumul de la inimă la plămâni formedă *circulațiunea cea mică*.

Spre a defini mecanismul nutrițiunei pe scurt, e că bucatele bine amestecate se topesc în sucii stomacului, precum nu mai puțin băuturile se absorb și se amestecă în sînge.

Sîngele prin circulațiunea cea mare duce substanțele nutritore cu oxigenul în diferitele părți a le corpului ca să se asimileze. Aci priimește în schimb materiile nefolositoare care au servit deja corpului pe care apoi trebuie eliminate prin eșire afară, urinare, etc.

Un amic al poporului.

ADĂPAREA CAILOR

Forțe puțini sunt din acei stăpâni ori proprietari, cari vor fi știind câți cai buni s'au ruinat de către servitorii lor, prin neregulata adăpare.

Precum la toate animalele care se folosesc la economie, așa și la adăparea cailor, re-

gula primă și cea mai principală este: »adăparea după posibilitate cât mai adesea-ori.«

Se probăm a aplica spre noi, procedura până acum de comun folosită la animale, d. e. sub ori-ce împrejurări și lucrare a ne adăpa regulat numai de 2, 3 ori la zi; și iată ne vom convinge îndată, cum astfel viața ar deveni nesupportabilă pentru noi.

Cu deosebire, usul de a adăpa caii nemijlocit îndată, 'nainte ori după nutrire — se poate numi de rătăcit și adesea-ori foarte periculos. De câte-ori observă oamenii înșiși pe sine, cum dacă înainte ori după mâncare beau mai multă apă, de regulă atrage după sine influența rea asupra mistuirii. De aci putem judeca ce influență poate avea această procedură asupra construcției cailor, cari în cele mai multe cazuri oboșiți până la extremitate, străbătuți de sudori, ori pe lângă adăpare rară — sunt constrânși d'o dată a bea o cantitate mai mare de apă. Precum omului când 'i e sete nu-i prieșce, nu 'i pică bine mâncarea, tot așa nici calului. Dar dacă adăpăm caii îndată după ce au mâncat — e lucru natural, apa cea multă care a bătut-o va avea acea influență, că o parte însemnată din nutrețul mâncat îl respinge din stomac, 'nainte d'a fi fost mistuit.

Prin Alfors din o probă făcută în Franca, ni se constată pe deplin detramentul adăpării cailor îndată după hrănire. Un cal bătrân, după ce s'a saturat și îndată adăpat, omorât fiind, 'i s'a luat stomacul și mațele la analiză. În mațe la o îndepărtare de 20 picioré (siuh) s'a aflat în stare nemistuită o parte însemnată din grăunțele de ovésul ce l'a mâncat. Această împrejurare ne arată destul de bine, cum apa cea multă bătută imediat după hrănire cât de iute a spălat din stomac o parte din nutriment. Acum considerând și aceea, cum bóbele nemistuite produc inflamare în mațe, putem vedea că adăparea folosită nemijlocit după hrănire, afară de risipirea valorii nutritive a hranei întrebuințate în cele mai multe cazuri trage după sine și *morbul nemistuirii*.

Intocma rea și neplăcuta influență are nemejlocita adăpare înainte de hrănire. E știut cum pentru de a putea bine mistui, stomacul are trebuință de un grad anumit de căldură. Acum dacă animalului 'i dăm o vadră de apă rece, această scoțând căldura din stomac, din această cauză mistuirea se efectuează imperfect.

Pe bađa acestora se vede a fi mai corect la adăparea cailor și a vitelor economice a ne folosi de principiul sus indicat; adică: *adăparea cât mai desă* de peste zi, așa ca cel puțin cu jumătate oră 'nainte și tot atâta timp după hrănire să dăm apă cailor și vitelor. E adevărat că cum deosebi când avem lucru grabnic, și la călătorie e cam ne-

plăcută așeptarea de o jumătate oră; dar dacă considerăm câtă daună ni se poate cauza din nepăsarea servitorilor dacă le permitem ca nemijlocit 'nainte ori după hrănire să adape caii, atunci mai bucuros ne putem supune unei daune mai mici, adică a neplăcerii urmate din așeptarea de jumătate oră, de cât la eventuala ruinare a animalelor.

Svetoniu Petrovici, Paroch.

DESPRE COȘNIȚE

Observațiuni practice făcute la stupina Preotului Gr. or. rom. Svetoniu Petrovici din Checia-Română cu ajutorul său.

Precum nu poate exista matca (regina) fără de familie, și iarăși familie fără matcă, întocmai e cu nepuțință că o familie cu matca sa se poate timp mai îndelungat susține fără locuință.

Acum ce se atinge de locuințele albinelor care în genere sub nume de coșnițe sunt cunoscute, acele sunt de deosebite feluri. Regiunile naturale fiind cu deosebite temperaturi conform acestora, diferite soiuri de coșnițe sunt recomandabile; prin urmare și manipularea lor e foarte diferită. Pe basa această la alegerea soivului coșnițelor toate aceste sunt stricte de luat în considerațiune.

In ce se deosebește coșnițele una de alta?

Ele difer, I-iu în materialul din care se prepară; a 2-a în mărime; a 3-a proporțiunea forma din aiară; a 4-a despărțibilitatea; a 5-a aranjarea din launtru, în fine a 6-a în modalitatea aședării.

Din ce fel de materie se fac coșnițele?

La facerea coșnițelor cu deosebire se folosesc materialele: nuele, pae și lemne ori scânduri. Afară de aceste mai obvin: lut, cărămidă, țipirig, trestie ș. c. Noi însă vom trata nu mai despre cele de pae și scânduri fiind că aceste sunt cele mai bune coșnițe.

Cele făcute din pae sunt de prețerat. Paele fiind colportătoare, rele de căldură, iarna contra frigului, vara

contra căldurei, dau socotélă eminență (fôrte bună); prin urmare cu succes le putem folosi precum la prepararea coșnițelor imobile simple primitive, așa și la cele mobile artificiale.

Coșnițele făcute de scânduri sunt mai scumpe. Nu se pôte folosi tot lemnul spre acest scop, nu mai cel mai môle cum e bradul, salcia ș. c. apoi scândura spre acest scop nu trebuie să fie crăpată. De aceea facerea coșnițelor de scânduri numai pe acele locuri se recomandă unde se află scânduri sănătóse în abundență și se fie cel puțin din cele de 2—3 ani uscate; se recomandă și în locurile unde sunt pae puține.

Cât de mari trebuie să fie coșnițele?

Mărimea coșniței trebuie să stea în comparațiune cu numărul albinelor. Dacă coșnița e peste măsură mare, albinele din trênsa sufer de frig iarna, de unde apoi și perd voia și nu se înmulțesc. Ca se fie mică încă nu e bine; căci atunci albinele nu se pot estinde bine în ele. Pe baza acestor se recomandă pe locurile cele mai sărace de miere, coșnițele mai mici iar în cele mai bogate, mai mari.

Ținerea albinelor în coșniță mai mare ori mai mică, atárnă de la cantitatea de miere a ținutului în care locuim.

În acele localități pe unde timpul de miere cade pe primăvară, iar vara ori tómnă abia mai află albinele ceva de adunat, trebuie să avem familii populate, prin urmare și coșnițe mai mari. Iar în acele ținuturi unde timpul de miere cade pe vară și tómnă, aci la aceea suntem îndemnați: ca primăvara se înmulțim albinele, mai apoi să le ținem în stare mai slabă ca ast-fel să nu cadă roirea pe timpul secerișului. În acest cas dară să ținem coșnițe mai mici.

Pe lângă tóte aceste, acele coșnițe sunt mai potrivite, mai recomandabile scopului și mai corespundătoare, pe care prin scândură ori ferestră de uiegă le putem regula adică conform

trebuinței de ale mări ori micșora.

Nici când nu e bine ca coșnițele se fie prea largi, căci în aceste numai familii populate pot trăi pe când cele slabe numai tângesc. În deosebi cele simple, imobile, mai bine se fie mai lungi de cât largi.

Ce deosebire este în proporțiunea din afară a coșnițelor?

Coșnițele cu deosebire la proporțiunea din afară tare difer una de alta. Noi peste tot luat, deosebim 2 soiuri principale, adică: *coșnițe stătătóre și culcate*.

Ceoșnițe stătătóre numim acele a căror lungime mai mare stă perpendicular în sus, adică stau drept în sus; în ast-fel de coșnițe mierea se așeză de asupra clocitureri. Acéstă stare corespunde mai pe deplin cu natura albinelor.

Între coșnițele culcate numărăm acele a căror lungime mai mare stă în linie orizontală sau care au pozițiunea *culcată*. În aceste mierea adunată stă lângă, ori înapoia clocitureri.

Sunt coșnițe rotunde și colțurate. Cele rotunde susțin mai bine căldura, prin urmare ajută roirea. La cele rotunde clădirea fagurilor e mai regulată, apoi mai ușor putem străbate la albine, cu deosebi dacă sunt mobile. De alt cum proporțiunea rotundă au coșnițele cele simple primitive imobile; iar colțurată o aflăm la cele mobile artificiale.

(Va urma).

Vasile Sala.

DOCTORUL CASEI

Calmarea durerelor de dinți.

Se scie cât sunt de nesuferite durerile de măsele, precum se cunósce că mijlocul radical d'a scăpa de măselele supărăcióse e în mâna bărbierului, felcerului, doctorului și încă și mai bine în mâna dantistului.

Dar nu tot d'auna ai la îndemână un specialist pentru dinți și măsele și ca să te dai pe mâna bărbierilor și felcerilor nu prea e

lucru înțelept: apoi nu toate măselele care te dor trebuiesc scose, căci cu chipul acesta d'a 'ți scote dinții de câte ori te dor, ajungi știrb de tot și pe lângă că e uricios lucru, dar îți strici și stomacul nemai putând mes- teca bine.

Indată ce simți că 'ți s'a găunoșat vr'o măsea trebuie să a 'ți-o plumbui și plumbu- itori de dinți se găsesc mai prin toate orașe- le, stabili sau în trecere.

Dacă însă ești la țară și n'ai timpul sau ești împedat de altă cauză pentru a cere povețele și serviciile unui dantist, poți cal- ma, adică ușura, nesuferita durere de măse- le ce te necăjește.

Adresăte la vr'o spițerie și 'ți va da vr'un léé, sau aprovisionăte cu vr'o doftorie de dinți.

Asemenea doftorii sunt destule; unele stri- cătoare dinților, altele fără nici un efect.

Un bun mastic care 'ți va calma durerea măselelor e acela ce 'l comunică d-l Gaudet.

Ceri unui spițer să 'ți disolve în uă sticlu- ță cu 7 grame de cloroform, 4 grame Mas- tic în picături, apoi să 'ți adaoge 2 grame de Balsam de Peruviu. Te întorci adoați—adi- că lăsând spițerului timpul să filtreze acés- tă amestecătură care înainte d'a fi strecurată trebuie să stea vr'o 24 pentru a se amesteca și disolva bine—și 'ți ei sticluța, împreună cu puțin bumbac.

Când te va dura vr'o măsea, n'ai de cât să torni vr'o 2 sau 3 picături din acea sti- cluță pe puțin bumbac pe care 'l vei întro- duce în borta măselei ce te supără.

Borta va fi astupată și durerea 'ți va dis- părea.

Doctorul fără arginti.

SCRII ECONOMICE DE PRETUTINDENI

Frigul de deunăți n'a fost simțit numai la noi ci și aiurea. Ast-fel, luna acesta a nins în Austria la Iglau, Prestenhof, Alten- berg, Obergoss, Wetterhoefet și la Walder- hof; copacilor le-au cădut frunza de frig — nu de secetă ca în unele părți ale României. În Viena frigul a fost foarte simțit.

Calitativ și cantitativ recolta grâului, se- cărei și orzului, în Austro-Ungaria e d'asu- pra mijlociului.

În Statele-Unite ale Americii, recolta grâ- ului și porumbului e inferioară anului trecut.

În Franța recolta e ordinară, atât în ca- litate cât și în cantitate, dar superioară anu- lui trecut și se crede că nu va fi necesitate d'a se importa ca în 1886, peste 13 milioane hectolitre grâu, ci numai vr'o 2 milioane.

În Belgia, recoltele grâului și orzului sunt eșecșionale de bune. Bobul și ovșul au su- ferit mult din cauza uscăciunelor din tim- pul verei. Ca și la noi, paele vor avea căutare.

Frigul timpuriu și plecarea unor păsări mai curând ca de obicinuit, în uă climă mai căldurosă, sunt semne că iarna s'apropie și că va fi grea. Deci zor la semănare!

Secetăsa vară ce am avut și noi, a fost simțită mult în Belgia, din care cauză Car- tofii au suferit mult. În Belgia de 60 ani nu s'a mai pomenit asemenea vreme sece- tăsa și numai deunăți începu să plouă.

Jurnalul oficial al Republicii franceze pu- blică starea aproximativă în 1887, a recol- tei grâului, secărei și metelului (grâu ames- tecat cu secară).

Resultă din acel document că grâul s'a cultivat în uă întindere de 7,082,360 hectare, dând 109,747,645 hectolitre, precând în 1886 s'a recoltat 107 milioane 287,082 hectolitre și în 1885 109,861,862 hectolitre.

Metelul a dat 5,316,443 hectolitre pe uă întindere de 540,545 hectare.

Secara a ocupat 1,657,730 hectare; și pro- duștiunea sa e socotită la 23,793,071 hecto- litre, adică mai ca în 1886 și 1885.

Cricid.

DIN ȚARA

Lacul Sărat a secat de mai mult timp. Dacă memoria ne e credincioșă asemenea secare s'a mai întâmplat la acele băi și în alte dăți.

Atenștiunea bolnavilor e din nou îndrepta- tă asupra Bălței Albe, pentru anul viitor. Balta Albă n'a secat și nu secă nici o dată; din potrivă, cu cât apele sunt mai scădute cu atât și principiile ei vindecătoare sunt mai concentrate.

Școlă Rurală, revista corpului învățetoresc

primar-rural din județ. Dolju și Romanai și va înceta d'a mai apare. Acésta din cauza obicinutei bóle în țară (abonații de și priimesc jurnale și reviste dar n'au obiceiul d'a 'și plăti abonamentul).

Regretăm și urăm publicului român mai puțină indiferență pentru publicațiunile de cunoștințe folositoare, căci urmând cu asemenea nepăsare vom ajunge a nu mai avea în țară de cât publicațiuni numai de politică-militantă.

Evenimentul zilei e concentrarea pe uă scară așa de mare a armatei cu ocaziunea marelor manevre.

Se vorbește multe asupra acestei cestiuni și a schimbărilor în dispozițiuni relative; d'a-semenea circulă șgomotul cum că termenul de 20 la 25 zile a concentrării rezerviștilor va fi prelungit.

Ceea-ce e sigur e că chiar printre unii oficeri superiori domnește uă mare îngrijire și că lumea are bănueli de grave complicări.

Se dice că Consiliul județian de Braila ar avea intențiunea d'a întiia o scólă practică de agricultură la a cărei ajutorare să contribuie și guvernul.

Dorim ca acest plan să se realizeze în Braila și în alte județe.

Congresul studenților din anul acesta, (al 8-lea congres) s'a ținut la Craiova, în zilele de 11, 12 și 13 Septembrie.

Studenților li s'au făcut uă frumósă priimire de Craioveni.

D-l Nanu a vorbit despre inportanța clasicismului, și d-l Mitescu despre sistemul planetar.

Al 9-lea congres se va ține—la anu—la Piatra (județul Némțu).

Iacob Mureșanu, care 'și a sacrificat, aprópe 50 ani, sănătatea și averea pentru susținerea *Gazetei Transilvaniei*, din Brașov, apărătoarea steagului, limbei culturai și naționalității române de peste Carpați.

la 17/29 Septembrie încetă din viață.

Bătrânul luptător al recăștigării drepturilor românilor de peste Carpați, acum vr'un an, când avuserăm onórea a'l vizita, părea așa de solid la trup cum 'i era și mintea și speram că va apuca fericitul cés al revendicării drepturilor întregului ném românesc.

Fiei țărina ușoră și faptele sale serve de exemplu tutulor românilor și în special fiului său d-l D-r Aurel Mureșanu.

X.

DIN LOCALITATE

Culesul porumbului e aprópe pe sfârșit. Calitatea e bună, cantitatea cam de la 8 la 16 hectolitre de hectar.

Sătenii sunt cei dintei cari 'și au cules porumburele din pământurile lor.

Dupe un frig destul de simțitor, căldura a început a reveni și ea ar fi fórté folositoare, pentru semănăturile de tómnă, dacă pământul ar fi fost mai mult u-dat de plóe.

În județul nostru au fost câte-va ploii luna acéstă care au îndemnat și pe cei mai întârșietori proprietari d'a eși la arat; în cele mai multe părți însă umeđéla n'a străpuns mai mult de vr'o 3 degete, ast-fel că o plóe îmbelșugătoare e așteptată de tótă lumea.

Din cauza lipsei de plóe, județul nostru a rămas anul acesta, în urmă cu semănăturile de tómnă și pre când în județele Ilfov, Prahova etc se ved câmpii de grâu înverșind, în județul nostru abia s'a început a se ara și rar veđi holde cu grâu și secară încolțite.

Timpul fiind fórté înaintat și neșoiinduse durata tómnai, e bine ca toți agricultorii să se grăbescă cu semănăturile de tómnă.

Culesul vielor s'a început în multe părți ale podgoriilor acestui județ și în săptăména viitoare va fi în plină activitate.

Recolta e fórté bună, atât ca cantitate cât și ca calitate. Vëndări nu s'au făcut încă, de cât în mici cantități dupe la micii proprietari.

„Telegraful“ desminte șcirea că filoxera s'ar fi ivit în județul nostru.

Comisiunea trimisă de ministerul agriculturai în județul R.-Sarat ca să cerceteze dacă via unui proprietar din acest județ e atinsă de filoxeră a constatat că vița se usucă din alte cauze cu totul deosebite.

X.

Buletin Comercial

In portul Brăila pe ziua de 18 Septembrie 1887, s'au făcut următoarele cumpărări.

Marfa	Hecto-litre	Libre	Prețu	Prov.
Porumb	4500	59 ³ / ₄	7	Caic
"	2500	61	7	"
"	9000	59 ¹ / ₂	6 75	Șlep
"	600	60 ¹ / ₂	6 65	Magazie
"	1000	60	6 60	"
Grâu	1250	61	9 72	Caic
"	1200	62	10 72	"
Secară	3200	58 ¹ / ₂	5 35	"
"	2300	58	5 47	Magazie
"	3100	56	4 90	"
Orđ vechiu	5500	47 ³ / ₄	3 45	"
"	4800	46	3 90	"
"	4110	44 ¹ / ₂	3 95	Caic
"	1150	46 ³ / ₄	4 10	"
Rapiță	2000	—	5 45	Magazie

MISCELLANEA

GAZUL PRIMEJDIOS. Luminatul cu petroleu e aproape general în țară. Pentru a se înlătura multe nenorociri, când se cumpără gazul să se încerce tot d'a-una în uă strachină dacă e destul de rafinat.

Dacă dându-i foc (fără fitil negreșit) cu un chibrit și nu ea foc numai atunci e bun pentru pus în lămpi.

UN NOU MEDICAMENT CONTRA ANGINEI CUENOASE ȘI RĂNELOR. Borotungstatul de sodă, e uă sare nouă, necunoscută la noi, care se vinde în Franția numai cu 3 lei kilogramul și care are două calități, ce trebuie a decide medicii și farmaciștii noștri d'a 'și o procura.

Borotungstatul de sodă în soluțiune e antisepticul cel mai bun. D-l Inginer Grognot ne afirmă că această soluțiune are cele mai mari succese contra anginelor cuenoase, și rănelor.

Soluțiunea de Borotungstat de sodă mai are și proprietatea d'a face că pânzele, lemnul și or ce obiect inflamabil să devie incombustibil, nedegajând nici un gaz nesănătos sau greoiu precum sunt sărurile amoniacale, fosfatele amoniacale.

Borotungstatul de sodă se obține prin soluțiunea acidului boric, la căldură, în uă soluțiune de tungstat de sodă.

BAROMETRU GRĂDINELOR. După »La Nature« acest barometru nu e alt de cât pânza paiangenului :

Când e să plouă sau o să fie vânt, paiangenul scurtésă mult cele din urmă fire de care 'i e atârnată pânza sa, și o lasă în'acéstă stare câtă vreme timpul rămâne schimbăcios.

Dacă insecta lungeșce firele sale, e semn de vreme bună și linișcită, putându-se judeca despre durata sa după gradul de lungime a acelorași fire.

Dacă paiangenul stă inert, e semn de plóe.

Dacă, din contra, paiangenul se pune la lucru în timpul când plouă, e că ploia va fi de o durată scurtă și va fi urmată de vreme bună neschimbăciosă.

Alte observațiuni ne învață că paiangenul face schimbări pânzei sale la tóte 24 ore și că dacă aceste schimbări se fac séra, puțin înainte de apusul sórelui, e că nóptea va fi frumósă și luminósă.

PĂSTRAREA PEPENILOR. Pentru a se păstra prospăt și cu tóte calitățile sale în

timp de uă lună se țin în uă ghetărie sau în vase pline cu nisip or rēdătură de lemn.

Pentru stomacurile bune pepenii sunt răcoritori și hrănitori, dar greu de mistuiți de stomacurile slabe.

PREVEDERI A TIMPULUI. Cu cât cerul va fi mai albastru-deschis și mai strălucitor, cu atât e semn de vreme bună.

Norii negri mici vestesc plóea, d'asemenea cei ce se mențin în înălțime și descind, fără a se înprășcia. Tot semn de plóe e când cerul e galben-deschis la sfințitul sórelui ; când sórele nu se vede așa strălucitor din cauza aerului încărcat de aburi și când sórele arde tare ; când luna e palidă, înconjurată cu cercuri laminóse și mai ales semn de plóe e când cade negură în mai multe zile una după alta și se formésă după negură nori.

Cerul înroșat e semn de vânt și câte o dată de plóe.

INFLUENȚA LUNEI ASUPRA TIMPULUI. După d-l Liznar cantitatea de plóe e mai mare în epocă de lună nouă și primul sfert de cât în acea dintre primul și ultimul quart ; maximul din noua lană e de 5 ori mai mare de cât acela al lunii-pline.

Nebulositățile se măresc când luna e d'asupra horizontului, și diminuésă când e de desubt. Nebulositatea e, atit diua cât și nóptea, mult mai mare la epoca lunii noii de cât în'aceea a lunii pline.

VINUL NATURAL se deosebeșce de cel văpsit artificial prin mai multe chipuri.

Iată un mijloc pe care 'l pote întrebuița lesne și iute toți aceia cari au nenorocirea d'a se hrăni prin birturi în un mod aproape regulat.

Înmoi în paharul cu vin al birtășului miez de pâne până ce miezul a absorbit tóta cantitatea de vin ce încape în el ; după aceea se scóte miezul și se pune în uă farfurie plină cu apă.

Vinul roșu dacă a fost văpsit artificial văpșeșce îndată apa din farfurie cu uă culóre roșie violetă ; pre când dacă culórea vinului e naturală apa din farfurie nu și schimbă fața de cât peste un sfert de ceas și la început apa capătă culórea opalului.

Un econom român.